

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

**REGLEMENTĂRI PRIVIND
COMBATEREA *HATE-
SPEECH* ȘI *FAKE-NEWS* ÎN
MEDIILE DE COMUNICARE**

studiu documentar

august 2023

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă.

Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa:

<http://www.cdep.ro/infoparl/dip.studii?par1=2021>

Documentare și sinteză: Vlad Drăguș, consilier parlamentar

Direcția studii și documentare legislativă

Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București

Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350/1349, camera 5070

E-mail: doc@cdep.ro

CUPRINS

UNIUNEA EUROPEANĂ.....	4
AUSTRIA.....	5
BELGIA	6
BULGARIA.....	6
CIPRU.....	7
REPUBLICA CEHĂ.....	8
FINLANDA	9
FRANȚA.....	9
GERMANIA.....	10
ITALIA	11
POLONIA	12
SLOVACIA	13
SPANIA	14
BIBLIOGRAFIE	16

Uniunea Europeană

Comisia Europeană oferă o definiție cu caracter general pentru dezinformare, descriind-o ca fiind un conținut fals sau înșelător, răspândit cu intenția de a induce în eroare sau de a obține beneficii economice sau politice, având potențialul de a provoca daune în sfera publică. Dezinformarea poate fi și conținutul fals sau înșelător distribuit fără rea-intenție (nepremeditat) deoarece efectele pot fi și în acest caz, în unele circumstanțe, periculoase. Răspândirea dezinformării are consecințe negative variate, incluzând amenințarea stabilității democrațiilor, intensificarea polarizării dezbaterilor și periclitarea sănătății, securității și mediului de viață al cetățenilor UE.

Fenomenul fake-news, cât și dezinformarea la scară largă, reprezintă provocări semnificative pentru Europa, necesitând o abordare coordonată din partea statelor membre ale UE, a instituțiilor europene, a platformelor online, a mass-media și a cetățenilor.

Comisia a dezvoltat diverse inițiative pentru a contracara dezinformarea și fenomenul fake-news:

Planul de acțiune pentru dezinformare are ca scop consolidarea capacității și a cooperării UE în lupta împotriva dezinformării. Planul de acțiune pentru democrația europeană stabilește îndrumări cu privire la obligațiile și responsabilitățile platformelor online în combaterea dezinformării.

Codul de bune practici din 2018 privind dezinformarea a reprezentat un acord voluntar la nivel UE în industrie pentru a combate dezinformarea. Codul de bune practici privind dezinformarea din 2022, reprezintă varianta actualizată și reunește o gamă largă de actori care se angajează să își asume un set larg de angajamente voluntare de combatere a dezinformării. Printre aceste angajamente se numără demonetizarea diseminării dezinformării; garantarea transparenței publicității politice; consolidarea cooperării cu verificatorii veridicității informațiilor; și facilitarea accesului cercetătorilor la date. Sprijinirea platformelor și a industriei în vederea îndeplinirii angajamentelor asumate în temeiul Codului de bune practici privind dezinformarea contribuie la angajamentul Comisiei Europene față de un mediu online mai transparent, mai sigur și mai fiabil.

Programul de monitorizare a dezinformării în contextul pandemiei COVID-19, realizat de semnatarii Codului de bune practici, acționează ca o măsură de transparență pentru a asigura responsabilitatea platformelor online în combaterea dezinformării.

În materie de stabilire a unui cadru normativ comun în domeniul combaterii discursului care incită la ură și a fenomenului „fake-news” amintim:

Regulamentul privind prevenirea difuzării conținutului terorist online (Regulamentul (UE) 2021/784): Acest regulament se concentrează pe eliminarea rapidă a conținutului terorist de pe platformele online. Deși nu se referă direct la fake news, are implicații în combaterea răspândirii conținutului periculos și în prevenirea dezinformării.

Codul de bune practici privind dezinformarea (2018) și Codul consolidat de bune practici privind dezinformarea (2022): Aceste coduri sunt inițiative voluntare la nivelul industriei care au ca scop abordarea problemelor legate de dezinformare, promovarea transparenței și garantarea unui mediu online mai sigur.

Directiva Serviciilor de Media Audiovizuale (AVMSD) (Directiva 2010/13/UE): Această directivă reglementează serviciile de media audiovizuale și conținutul acestora, inclusiv responsabilitatea furnizorilor pentru a asigura acuratețea și corectitudinea informațiilor. Cu toate acestea, aceasta nu tratează direct problema fake news.

Directiva privind drepturile de autor în piața unică digitală (Directiva (UE) 2019/790): Deși principalul scop al acestei directive este protejarea drepturilor de autor pe internet, unele prevederi pot avea implicații asupra modului în care platformele online gestionează conținutul fals sau înșelător.

GDPR - Acest regulament promovează libera circulație a datelor non-personale în UE și include prevederi privind încurajarea transparenței și a calității datelor, ceea ce poate contribui indirect la reducerea propagării fake news.

ASPECTE COMPARATIVE

Austria

Reglementările de bază cu privire la combaterea discursului instigator la ură se regăsesc în Codul Penal în Secțiunea 283. Conduita sancționată de articol este în sens larg reprezentată de limbajul injurios adresat cu scopul de a discredita sau a leza imaginea uneia sau mai multor persoane aparținând unor grupuri religioase, minorități etnice, rasiale, sexuale sau pe criterii de origine națională și etnică. Alin. (2) al Secțiunii circumstanțiază subiectul faptei și individualizează pedeapsa, astfel dacă discursul care incită la ură este diseminat de o publicație tipărită, la radio sau în orice alt mod care face ca faptele menționate la alin.1 să fie accesibile unui public larg, pedeapsa este închisoarea de la unul la trei ani.

Mass-media nu este supusă unor reglementări specifice de sancționare a ceea ce se înțelege prin „fake-news”. [Legea federală privind măsurile de protecție a utilizatorilor](#) pe platformele de comunicații stabilește căile de raportare a „conținutului ilegal” pe platformele de „comunicație”. Conform art. 2, prin conținut ilegal se înțelege: amenințările, hărțuirea continuă prin intermediul telecomunicațiilor (Secțiunea 107c Codul Penal), acuzarea de săvârșirea unei fapte penale care a fost deja respinsă în instanță (Secțiunea 113 Codul Penal), insulta (Secțiunea 115), înregistrările de imagini neautorizate (Secțiunea 120a), Șantaj (Secțiunea 144), disprețuirea învățăturilor religioase (Secțiunea 188), reprezentări pornografice ale minorilor (Secțiunea 207a), inițierea contactului sexual cu minori (Secțiunea 208a), mesaje teroriste (secțiunea 278b), instrucțiunile pentru comiterea unei infracțiuni teroriste (§ 278f), incitare la comiterea infracțiunilor teroriste și aprobarea infracțiunilor teroriste (§ 282a StGB), discurs instigator la ură (§ 283 StGB).

Belgia

Răspunderea pentru o infracțiune specifică activității de presă revine mai întâi jurnalistului, apoi editorului, apoi „redacției” și în cele din urmă difuzorului informației.

Infracțiunile comise în contextul dezinformării pot fi de natură generală, cum ar fi falsul sau defăimarea, sau pot fi, de asemenea, foarte specifice, spre exemplu în domeniul inteligenței artificiale sau al manipulării alegerilor.

Știrile false nu sunt sancționate direct de legea penală, dar sunt abordate direct în normele privind educația media. Acest aspect are legătură cu educația, care aparține în Belgia de competența statelor federate, neexistând reglementări la nivel național. Comunitatea franceză a înființat un „Consiliu superior pentru educația mediatică” ([„Conseil supérieur de l'éducation aux médias”](#)), iar comunitatea flamandă combate dezinformarea prin „Centrul flamand de cunoștințe pentru educația digitală și media” ([„Vlaams Kenniscentrum Digitale”](#)).

O parte importantă a luptei împotriva știrilor false se referă la reglementarea mass-media, care în Belgia intră în principal, dar nu exclusiv, în competența Comunităților. La nivel național, nu a fost elaborat un cod privind drepturile și obligațiile jurnaliștilor, dar Constituția Belgiei consacră libertatea de exprimare ca fiind un drept individualizat pentru jurnaliști.

Bulgaria

Codul Penal din Bulgaria reține mai multe fapte ce pot intra în sfera știrilor false și al discursului instigator la ură, unele dintre acestea fiind individualizate dacă autorul lor este o publicație media.

Codul Penal din Bulgaria:

Articolul 108 - Persoana care promovează ideologia fascistă sau altă ideologie antidemocratică sau schimbarea forțată a ordinii sociale și de stat, astfel cum este stabilită de Constituția Republicii Bulgaria, poate fi pedepsită cu închisoare de până la trei ani sau cu amendă de până la 5 000 BGN.

Articolul 146: (1) Persoana care spune sau face ceva degradant lezând onoarea și demnitatea altuia în prezența acestuia din urmă poate fi pedepsită pentru insultă cu amendă de la o mie la trei mii BGN. Într-un asemenea caz, instanța poate impune și pedeapsa de cenzură publică.

(2) Dacă persoana insultată a răspuns printr-o insultă, instanța îi poate scuti pe amândoi de pedeapsă.

Articolul 148

(1) Pentru insultă: 1. adusă public; 2. răspândită prin difuzare sau imprimată; 3. adresată unui funcționar sau a unui reprezentant al puterii de stat, în timpul sau în legătură cu îndeplinirea îndatoririlor sau a funcției sale, și 4. de către un funcționar sau reprezentant al puterii de stat, în timpul sau în legătură cu îndeplinirea îndatoririlor sau funcției sale, pedeapsa este amenda de la trei mii până la zece mii BGN, precum și cenzura publică.

Cipru

Dispozițiile care urmăresc să asigure calitatea adecvată a informațiilor din media pot fi regăsite în mai multe acte normative din Cipru:

- Secțiunea 50 din Codul penal, cap. 154 prevede infracțiunea de „publicare de știri false”. Infracțiunea presupune publicarea de știri false sau informații care pot provoca dezordine publică sau pot provoca neîncredere în statul sau organele acestuia ori pot provoca teamă publicului sau care pot aduce atingere păcii și ordinii publice.
- Secțiunea 99A din Codul Penal, Cap. 154 prevede infracțiunea de incitare la ură pe baza orientării sau identității de gen. Infracțiunea este incitarea intenționată la ură sau violență, fie oral, fie prin presă, prin texte sau imagini sau în orice alt mod, împotriva unei persoane sau a unui grup de persoane, pe baza orientării sau identității lor de gen.
- Secțiunea 26 din Legea cu privire la organizațiile de radio și televiziune 7(I)/1998 prevede că emisiile posturilor de radio sau televiziune trebuie să fie obiective în ceea ce privește informațiile pe care le difuzează. Trusturile de presă ar trebui să permită exprimarea tuturor punctelor de vedere, în special asupra chestiunilor sociale și politice.

- Secțiunea 30 din Legea cu privire la organizațiile de radio și televiziune obligă, de asemenea, posturile de radio și televiziune să ia măsurile corespunzătoare pentru a se asigura că emisiile lor nu conțin materiale care promovează ură, violență sau terorism sau care exprimă opinii împotriva unui anumit grup de persoane și a drepturilor acestora care decurg din art. 21 din Carta drepturilor fundamentale a UE.

- Legea privind combaterea anumitor forme și expresii de rasism și xenofobie 134(I)/2011 incriminează incitarea publică la violență sau la ură împotriva unui grup de persoane pe baza rasei, culorii, etniei, religiei, originilor, origine națională sau etnică într-un mod care provoacă dezordine publică sau care este amenințător, insultător sau degradant. Aceeași lege prevede pedepse și sancțiuni pentru persoanele juridice și persoanele fizice.

Republica Cehă

În Republica Cehă, este reglementată infracțiunea de „difuzarea de știri alarmante”. Pentru a fi caracterizată ca atare, știrea trebuie să transmită un mesaj fals (în mod obiectiv) și să aibă potențial de a produce efecte care prezintă un risc de îngrijorare serioasă pentru cel puțin o parte a populației. Legislația Republicii Ceha nu definește un termen legal de „dezinformare” (sau „propaganda”). Cu toate acestea, un astfel de comportament poate face obiectul altor infracțiuni, atunci când sunt îndeplinite condițiile, cum ar fi încălcarea drepturilor altuia (secțiunea 181 din Codul penal), defăimarea (secțiunea 184 din Codul penal), acuzația falsă (secțiunea 345 din Codul penal), defăimarea națiunii, rasei, etnice sau a altui grup de persoane (articolul 355 din Codul penal), instigare la ură față de un grup de oameni sau la suprimarea drepturilor și libertăților acestora (articolul 356 din Codul penal), instigare la infracțiunea penală (secțiunea 364 din Codul penal), aprobarea infracțiunii penale (secțiunea 365 din Codul penal) sau exprimarea simpatiei pentru mișcările care urmăresc suprimarea drepturilor și libertăților omului (secțiunea 404 din Codul penal).

Art. 357 din Codul penal reglementează „Răspândirea de știri alarmante”: (1) Oricine provoacă în mod intenționat o amenințare care generează neliniștea a cel puțin unei părți a populației dintr-o anumită zonă prin răspândirea de știri alarmante care sunt neadevărate, va fi condamnat la închisoare de până la doi ani sau la interzicerea activității. (2) Oricine comunică știrile menționate la subsecțiunea (1) sau alte știri neadevărate susceptibile să conducă la un risc de îngrijorare serioasă a cel puțin unei părți a populației poate fi sancționat cu închisoare de la șase luni la trei ani sau la interzicerea activității. (3) Infractorul poate fi pedepsit cu închisoare de la un an la cinci ani sau cu interzicerea activității, dacă a) săvârșește fapta menționată la subsecțiunea (1) sau (2) în mod repetat, b) comite astfel un act în calitate de membru al unui grup organizat, c) provoacă un prejudiciu substanțial printr-un astfel de fapt, d) provoacă perturbări grave în activitatea organului administrației de stat, administrației locale, instanței sau altei autorități publice printr-un astfel de act sau e) cauzează

perturbări grave în activitatea unei persoane juridice sau persoane fizice. (4) Infractorul se pedepsește cu închisoare de la doi la opt ani, dacă a) săvârșește fapta prevăzută la subsecțiunea (1) sau (2) în stare de pericol național sau stare de război, în timpul un dezastru natural sau un alt eveniment care pune în pericol grav viața și sănătatea oamenilor, ordinea publică sau bunurile, sau b) provoacă daune mari printr-un astfel de act.

Finlanda

În Finlanda, nu există un cadru juridic național pentru combaterea dezinformării. Desigur, unele forme de dezinformare, cum ar fi defăimarea și incitarea la ură împotriva grupurilor etnice, au fost definite drept infracțiuni în [legislația finlandeză](#). Finlanda își propune să promoveze cooperarea cu alte state membre ale UE, deoarece amenințările comune pot fi abordate mai eficient printr-un răspuns coordonat la nivelul UE. În ceea ce privește măsurile naționale, [Consiliul pentru Mass-Media](#) subliniază semnificația autoreglementării de către diferiți actori ai mass-media. O abordare importantă în lupta împotriva dezinformării este cooperarea dintre guvern și companiile media, în opinia acestei structuri.

Franța

Franța s-a dotat foarte devreme cu un arsenal legal menit să combată dezinformarea. Art. 4 [din Legea presei din 27 iulie 1849](#), (actualizată) adoptată de Adunarea Națională Legislativă a celei de-a II-a Republici, stabilea deja că „publicarea sau reproducerea, făcută cu rea-credință, a unor știri false, a unor știri exagerate, falsificate sau atribuite în mod fals terților, când aceste știri sunt de natură să tulbure liniștea publică, se pedepsesc cu închisoare de la o lună la un an și cu amendă de la 50 de franci la 1000 de franci”.

[Legea din 29 iulie 1881 privind libertatea presei](#) conține prevederi care introduc elementele de apreciere asupra conținutului conceptului de „știri false” : „cu bună știință eronate, defăimătoare, jignitoare sau provocatoare”.

La fel, [Codul penal](#) dispune de un număr de prevederi care fac posibilă sancționarea producerii și difuzării de „știri false”, de la producerea de montaje grafice sau audio false (art. 226-8 din Codul penal) până la furtul de identitate pe rețele sociale (art. 226-4-1) denunțare calomnioasă (art. 226-10) și dezvăluirea de informații false care fac oamenii să creadă într-o revendicare (art. 322-14).

Cea mai recentă lege, [Legea nr. 2018-1202 privind lupta împotriva manipulării informațiilor a fost adoptată](#) la 20 noiembrie 2018 și promulgată în 22 decembrie 2019. Acesta abordează difuzarea de știri false pe internet, prin crearea unei obligații de cooperare pentru platformele care trebuie să pună în aplicare măsuri de combatere a

difuzării de informații false susceptibile de a perturba ordinea publică. În mod special, trebuie să instituie un sistem ușor accesibil și vizibil care să permită utilizatorilor de internet să raporteze informații false și să numească un reprezentant legal în Franța care să acționeze ca interlocutor referent. De asemenea, stabilește, pe parcursul celor trei luni premergătoare alegerilor naționale, posibilitatea unei acțiuni în justiție urgentă pentru întreruperea rapidă a difuzării unei publicații care difuzează masiv știri false de natură să tulbure ordinea publică sau integritatea alegerilor.

Germania

În Germania, prin [Legea privind rețelele sociale](#) (NetzDG - din 1 septembrie 2017 (BGBl. I p. 3352) se impune ca, furnizorii de pe anumite rețele sociale să șteargă categorii precis specificate de conținut ilegal. Legea urmărește să combată mai eficient știrile false și alte conținuturi ilegale de pe platformele de rețele sociale. Obligațiile din Legea privind aplicarea rețelei se aplică numai anumitor furnizori de servicii de rețea. § Secțiunea 1 (1) din Legea descrie acești furnizori ca fiind furnizori de servicii telediseminare care operează rețele sociale pentru profit. Legea definește rețelele sociale ca platforme de pe Internet care sunt destinate utilizatorilor să partajeze orice conținut cu alți utilizatori sau să îl facă accesibil publicului. Sunt excluse în mod explicit platformele cu conținut jurnalistic-editorial pentru care însuși furnizorul de servicii este responsabil. O altă excepție importantă apare în temeiul secțiunii 1 (2) din NetzDG pentru rețelele sociale care au mai puțin de două milioane de utilizatori înregistrați în Germania. Furnizorii de servicii de rețea cărora li se aplică Legea trebuie să aibă o procedură specifică pentru tratarea plângerilor privind conținutul ilegal. Ceea ce constituie conținut ilegal în sensul legii este stabilit în secțiunea 1 (3) din NetzDG sub forma unei liste de infracțiuni. Conform acestei liste, NetzDG acoperă numai conținutul ilegal din categoriile de infracțiuni enumerate, care includ: insulta, defăimarea, incitarea publică la comiterea unei infracțiuni, incitarea oamenilor, reprezentarea violenței și amenințările.

Dacă, pe de altă parte, o postare pe o rețea de socializare nu se califică la niciuna dintre infracțiunile enumerate, atunci obligațiile impuse prin NetzDG nu se aplică. Furnizorii de rețele sociale mari sunt obligați să ofere utilizatorilor o procedură ușor de recunoscut, direct accesibilă și disponibilă permanent pentru depunerea plângerilor privind conținutul ilegal. În plus, procedura trebuie să asigure că plângerile utilizatorilor sunt imediat recunoscute și verificate pentru relevanță penală. În mod evident, conținutul ilegal trebuie să fie șters sau blocat în 24 de ore, iar orice conținut ilegal, în general, în termen de 7 zile de la primirea reclamației. Furnizorii de rețele sociale majore sunt obligați să raporteze semestrial cu privire la modul în care gestionează plângerile cu privire la conținutul relevant. Raportul trebuie să cuprindă, printre altele, informații privind volumul reclamațiilor și practicile de luare a deciziilor rețelelor, precum și personalul și competența unităților de lucru responsabile cu

gestionarea reclamațiilor. Rapoartele trebuie publicate pe internet pentru ca toată lumea să le poată accesa.

Nu există prevederi specifice pentru presă care să incrimineze discursul care instigă la ură. Sancțiunile se vor aplica conform legislației penale, atât individual cât și la adresa redacției.

Italia

În Italia, publicarea de informații false, exagerate sau părtinitoare, de natură să tulbure ordinea publică, se pedepsește conform art. 656 din [Codul penal](#) cu arest până la trei luni sau cu amendă de până la 309 euro. Această infracțiune se aplică atunci când conduita nu constituie o infracțiune mai gravă, precum infracțiunile de defetism politic (articolul 265 din Codul penal), activitatea antinațională a cetățeanului în străinătate (articolul 269 din Codul penal), ridicarea frauduloasă și scăderea prețurilor pe piața publică sau pe burse (articolul 501 din Codul penal), abuzul de credulitatea populară (articolul 661 din Codul penal). Infracțiunea de publicare a informațiilor false ar putea să coincidă și cu infracțiunea de defăimare (articolul 595 din Codul penal italian). Curtea Constituțională, chemată în repetate rânduri să aprecieze legitimitatea art. 656 c.p. în raport cu dreptul de a exprima liber gândirea (art. 21 din Constituție), a confirmat întotdeauna legitimitatea legii penale. Curtea a precizat că dreptul la libera exprimare a gândirii nu constituie un caz de „exonerare de răspundere pentru gândirea manifestată”, ci constată o limită „în necesitatea de a nu afecta domeniul altor drepturi și interese garantate constituțional”, inclusiv ordinea publică, „înțeleasă în sensul ordinii juridice pe care se sprijină conviețuirea socială”, constituind „un bun colectiv, care nu este mai puțin decât libertatea de exprimare a gândirii”.

Pe lângă răspunderea penală, difuzarea de știri false poate atrage și răspunderea civilă, cu obligația consecventă de a plăti despăgubiri: în 2016, Curtea de Casație a statuat că difuzarea de informații false constituie infracțiune. Se pot aplica două prevederi ale [Codului civil](#): art. 2598, referitor la concurența neloială, și art. 2043 din Codul civil italian, care prevede repararea prejudiciului rezultat dintr-o faptă ilicită. Mai mult decât atât, fenomenul dezinformării (fenomenul fake-news) este combătut printr-o serie de inițiative culturale, care au ca inițiatori – printre altele – Departamentul de Informare și Publicare al Președinției Consiliului de Miniștri, Ministerul Învățământului, Comisia parlamentară pentru direcția generală și supravegherea serviciilor de radio și televiziune și asociația profesională a jurnaliștilor, care are putere disciplinară asupra membrilor săi. De reținut, la Președinția Consiliului de Miniștri a fost înființată, la data de 4 aprilie 2020, Unitatea de Monitorizare pentru combaterea răspândirii știrilor false legate de COVID-19 pe web și rețelele de socializare, care are printre sarcinile sale analiza metodelor și surselor de difuzare a știrilor false, implicarea cetățenilor și utilizatorilor sociali în consolidarea rețelei de identificare, munca de conștientizare prin campanii de comunicare.

Polonia

Conform [Legii presei](#) din 26 ianuarie 1984 presa este obligată să prezinte evenimentele cu acuratețe, iar jurnalistul trebuie:

- Să dea dovadă de conștiinciozitate și diligență maximă în colectarea și utilizarea materialelor de presă, în special în verificarea exactității informațiilor sau indicarea surselor ;
- Să acționeze în conformitate cu etica profesională și cu principiile conviețuirii sociale, în limitele definite de prevederile legii.

Art. 31 din Legea presei prevede:

„La cererea unei persoane fizice sau juridice sau a unei alte entități organizatorice, redactorul-șef al cotidianului sau revistei vizate are obligația de a publica, în mod gratuit:

1. o rectificare bazată pe fapte a declarațiilor neadevărate sau inexacte,
2. un răspuns bazat pe fapte la orice declarație care ar putea încălca drepturile individuale ale cuiva.”

Conform [Codului civil](#), există posibilitatea ca persoanele vătămate de anumite informații să inițieze proceduri civile. Art. 23 din Codul civil, care conține o listă neexhaustivă a „intereselor personale ale unei persoane, prevede:

„Drepturile unei persoane, cum ar fi, în special, sănătatea, libertatea, libertatea de conștiință, numele sau pseudonimul, imaginea, secretul corespondenței, inviolabilitatea locuinței, lucrările științifice sau artistice, invențiile și îmbunătățirile, vor fi protejate prin dreptul civil, indiferent de protecția prevăzută de alte dispoziții legale.”

Art. 24(1) din Codul civil prevede că o persoană ale cărei drepturi personale sunt expuse riscului de încălcare din partea unui terț poate solicita o acțiune în încetare, cu excepția cazului în care activitatea reclamată este legală. În cazul încălcării, persoana în cauză poate solicita, de asemenea, părții care a cauzat încălcarea să ia măsurile necesare pentru a remedia consecințele încălcării. În conformitate cu principiile Codului, este posibil să se solicite despăgubiri pecuniare sau să se solicite instanței să acorde o sumă adecvată în beneficiul unui anumit interes public.

În sfârșit, trebuie menționat că art. 14 din [Legea din 18 iulie 2002](#) privind furnizarea de servicii prin mijloace electronice se referă la situațiile în care un furnizor de așa-numite servicii de găzduire ar trebui să blocheze accesul la datele plasate de un utilizator.

Slovacia

Conform [Codului Penal din Slovacia](#):

Secțiunea 361

(1) Oricine provoacă în mod intenționat un risc de îngrijorare gravă în rândul unei părți a populației dintr-o anumită locație prin răspândirea unor știri alarmante, care se dovedesc a fi false, sau săvârșește o altă conduită similară pentru a da naștere unui asemenea pericol, poate fi pedepsit cu o pedeapsă cu închisoarea de până la doi ani.

(2) Oricine diseminează sau sesizează știrea alarmantă sau alte comportamente similare menționate la subsecțiunea 1, Poliției ori altei autorități publice ori entități de mass-media, chiar dacă știe că este falsă și poate determina repercusiuni grave care afectează cel puțin o parte a populației dintr-un anumit loc, poate fi pedepsit cu închisoare de la unu la cinci ani.

(3) O pedeapsă cu închisoarea de la trei la opt ani i se aplică infractorului dacă a săvârșit fapta menționată la subsecțiunea 2

a) și a fost deja condamnat pentru o astfel de faptă, sau

b) provoacă astfel o perturbare gravă în funcționarea economică sau în activitățile economice ale unei persoane juridice ori în activitatea unei autorități publice ori o altă consecință deosebit de gravă.

Secțiunea 362

Oricine provoacă, chiar din culpă, un risc de îngrijorare gravă, panică sau defetism la cel puțin o parte a populației într-un anumit loc în timpul unei situații de criză prin răspândirea unor știri alarmante, poate fi pedepsit cu închisoare de la șase luni la trei ani.

Secțiunea 421

(1) Oricine înființează, susține sau promovează un grup, mișcare sau ideologie care are ca scop suprimarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor sau care propagă ura rasială, etnică, națională sau religioasă sau promovează un grup, mișcare sau ideologie care au avut ca scop suprimarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor în trecut, oate fi pedepsit cu închisoare de la unu la cinci ani.

(2) Infractorul se pedepsește cu închisoare de la patru la opt ani dacă a săvârșit fapta menționată la subsecțiunea 1.

a) în mod public sau într-un loc accesibil publicului,

b) într-o manieră mai gravă, sau

c) în situație de criză.

Secțiunea 422b

Distribuție de material extremist

(1) Oricine copiază, transportă, cumpără, pune la dispoziție, pune în circulație, importă, exportă, oferă, vinde, expediază sau distribuie material extremist, poate fi pedepsit cu închisoare de la unu la cinci ani.

(2) O pedeapsă cu închisoarea de la trei până la opt ani se aplică unui infractor dacă acesta a săvârșit fapta menționată la subsecțiunea 1.

a) într-o manieră mai gravă,

b) public, sau

c) ca membru al unui grup extremist.

Secțiunea 423

(1) Oricine defăimează public:

a) orice națiune, limba sa, orice rasă sau grup etnic sau

b) un grup de persoane sau un individ din cauza apartenenței lor reale sau presupuse la o rasă, națiune, naționalitate, etnie, din cauza originii lor reale sau presupuse, a culorii pielii, a religiei sau pentru că nu au religie;

poate fi pedepsit cu închisoare de la unu la trei ani.

(2) Făptuitorului i se aplică o pedeapsă cu închisoarea de la doi la cinci ani dacă acesta a săvârșit fapta menționată la subsecțiunea 1.

a) ca membru al unui grup extremist,

b) în calitate de funcționar public

Spania

Cu scopul de a urma linia [COM \(2018\) 236](#), a Planului de Acțiune publicat de Comisia Europeană și Serviciul European de Acțiune Externă (2018), și sub impulsul Planului de Acțiune pentru Democrație Europeană, în Spania a fost creat un Sistem Național de prevenire, depistare, avertizare, monitorizare și răspuns legate de dezinformare. Acțiunea normativă la nivel național a fost concretizată în [Ordinul PCM/1030/2020](#), din 30 octombrie, prin care se publică Procedura de acțiune împotriva dezinformării aprobată de Consiliul Național de Securitate. Prin Ordinul menționat s-a constituit structura de lucru împotriva dezinformării, după cum urmează:

- a) Consiliul Național de Securitate ;
- b) Comitetul de situație; secretarul de stat pentru comunicare ;
- c) Comitetul permanent împotriva dezinformării;
- d) Autoritățile publice competente și
- e) Sectorul privat și societatea civilă.

Primul va avea un rol de coordonare, fiind condus de președintele Cabinetului. Cel de-al doilea, astfel cum este prevăzut de [Ordinul PRA/32/2018](#), din 22 ianuarie, va acționa ca organ consultativ al primului, în conformitate cu directivele politice și strategice ale primului organism în materie de gestionare a crizelor. Secretarul va avea atribuții cu privire la informația politică a Guvernului și la coordonarea comunicării politice instituționale a statului și în caz de criză și unicul contact cu Uniunea Europeană în lupta împotriva dezinformării. Comitetul Permanent este constituit pentru a facilita coordonarea interministerială la nivel operativ pe această temă. Pentru fiecare nivel există diferite protocoale de acțiune.

Nivelul 1:

1. Monitorizare și supraveghere: detecție, avertizare timpurie, raportare și analiză.
2. Participarea la Sistemul de alertă rapidă (RAS) al Uniunii Europene și activarea protocoalelor.
3. Investigarea posibilei origini, scop și urmărire a activității acestora.
4. Decizie privind suspendarea supravegherii sau încetarea activității.

Nivelul 2:

1. Convocarea, monitorizarea și evaluarea alertei de către Comisia Permanentă împotriva dezinformării.
2. Analiza situației și sprijinul pentru definirea propunerilor de acțiune.
3. Activarea, dacă este cazul, a unei celule de coordonare împotriva dezinformării activată ad-hoc de către Directorul Departamentului Securității Naționale.
4. Decizie privind ridicarea acestuia sau implementarea unei campanii de comunicare publică condusă de Secretariatul de Stat pentru Comunicare, în funcție de natura campaniei de dezinformare.

Nivelul 3:

1. Informare la nivel politico-strategic de către Secretarul de Stat pentru Comunicare.
2. Monitorizarea și evaluarea alertei de către Comitetul de Situație o Comunicare publică agreată conform liniilor directoare ale Comitetului de Situație.

Nivelul 4:

1. Coordonarea răspunsului la nivel politic de către Consiliul Național de Securitate în cazul atribuirii publice a unei campanii de dezinformare unui stat terț.

Procedura descrisă ar trebui testată și instruită, atât în exerciții naționale, cât și în exerciții și exerciții desfășurate în comun cu alte țări și instituții UE.

Implementarea acestei proceduri va permite îmbunătățirea și adaptarea acesteia la evoluția campaniilor de dezinformare, inclusiv stabilirea unui sistem de lecții învățate.

Bibliografie

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/online-disinformation>

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/code-practice-disinformation>

Austria

<https://www.jusline.at/gesetz/stgb/paragraf/283>

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20011415&ShowPrintPreview=True>

Belgia

<https://www.csem.be/profile-select?destination=/>

<https://www.mediawijs.be/nl>

Bulgaria

<https://parliament.bg/bills/42/402-01-8.pdf>

Cipru

http://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/0_154/full.html

[https://www.parliament.cy/images/media/redirectfile/%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%85%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82-2021-\(%CE%BD%CF%8C%CE%BC%CE%BF%CF%82\)%20FINAL.pdf](https://www.parliament.cy/images/media/redirectfile/%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%85%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82-2021-(%CE%BD%CF%8C%CE%BC%CE%BF%CF%82)%20FINAL.pdf)

http://www.cylaw.org/nomoi/indexes/2011_1_134.html

Republica Cehă

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

Finlanda

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001>

<https://jsn.fi/en/search-resolutions/>

Franța

<https://1851.fr/loi-27-juillet-1849-presse/>

https://www.legifrance.gouv.fr/loda/article_lc/LEGIARTI000006419726

https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006070719/

<https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000037847559>

Germania

<https://www.gesetze-im-internet.de/netzdg/BJNR335210017.html>

Italia

<https://www.gazzettaufficiale.it/sommario/codici/codicePenale>

<https://www.gazzettaufficiale.it/sommario/codici/codiceCivile>

Polonia

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19840050024/U/D19840024Lj.pdf>

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19640160093>

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20021441204>

Slovacia

<https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300>

Spania

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0236>

https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2018-798